

Гордієнко К.О.
завідувач лабораторії
Національного авіаційного університету

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТА

Освіта є основою для всебічного, гармонійного розвитку особистості, суспільства і держави загалом. Начально-виховний процес у вищому освітньому закладі вимагає формування відносин, що регулюються не лише нормами адміністративного, фінансового, цивільного, трудового права, але й соціальними нормами і принципами, адже відсутнє єдине визначення поняття «освітнє право» серед науковців. Нормативно-смысловим регулятором суб'єктів освітньої діяльності є психолого-педагогічна етика як цілісно осмислена система поведінки викладача, яка заснована на моральних принципах [3].

Зазначені відносини мають специфічний склад учасників та завдання освітнього процесу [2]. Відповідно, суб'єктами наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності є наукові, науково-педагогічні працівники, особи, які навчаються у закладах вищої освіти, інші працівники закладів вищої освіти, а також працівники підприємств, які спільно з закладами вищої освіти здійснюють цю діяльність (стаття 65 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017).

Поставлені державою завдання перед вищими начальними закладами виконуються завдяки висококваліфікованим фахівцям, а Міністерство освіти і науки України вимагає від учасників навчального процесу підвищення рівня освіти. Закон України «Про вищу освіту» [4] пронизаний ідеєю про необхідність підвищення рівня якості освіти та підготовки конкурентоспроможного людського потенціалу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни,

самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

Вивчення праць І. Беха, Б. Беляєва, М. Шиміна, І. Зязюна, О. Касьянкової, С. Максименка, Н. Хомутиннікової та ін. свідчить про те, що взаємодія викладача та студента є основним аспектом успішного навчально-виховного процесу, а отже, забезпечує виконання поставлених завдань державою. Однак, належного аналізу питань взаємозв'язку конституційно-правового забезпечення розвитку права на освіту в Україні з соціальними умовами, детермінантами та потребами українського суспільства поки не здійснено (К. Романенко) [5]. Тобто, не всі суспільні відносини можуть піддаватися правовому регулюванню. Коли це відбувається, в дію вступають різні методичні рекомендації, соціальні норми, методики, прийоми, засоби викладання, що вироблені педагогічною практикою [1], та психолого-педагогічна етика викладача при поєднанні професійного й особистісного блоків взаємодії, що підвищує адаптаційні можливості студента [3].

Таким чином, правове регулювання відносин викладача та студента відбувається завдяки традиційних галузевих норм права (цивільного, трудового, адміністративного, податкового) на основі конституційно-правового забезпечення, соціальних норм та психолого-педагогічній етиці викладача.

Список використаних джерел:

1. Андрусишин Б.І. Освітнє право як передумова успішної участі викладачів в управлінні навчальним закладом // Управлінські компетенції у професійній діяльності викладача. - Київ: Аграр Медіа Груп, 2015. - с.59-76.
2. Квіт С.М. "Реформи в освіті - запорука успішних реформ в Україні загалом"/ С.М. Квіт // Урядовий кур'єр. - 2014. - № 78.- С.6-7.
3. Пономарьова Г.Ф. Взаємодія викладача і студента у навчально-виховному процесі педагогічного ВНЗ / Г.Ф.

Пономарьова // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. - 2014. - № 45. - С. 25-36.

4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. №1556-УП // Відомості Верховної Ради України. - 2014. - №37-38. - Ст. 2004.

5. Романенко К.М. Конституційне право громадянина на освіту в Україні: стан і тенденції розвитку: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 "Конституційне право" / К.М. Романенко. - Харків: Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого, 2008. - 20 с.